

Beslutningsforslag nr. B 35. Fremsat den 15. november 2002 af Jette Bergeholz Bautrup (S) og Karen Jespersen (S)

Forslag til folketingsbeslutning

om sikring af strafbarhed i forbindelse med omskæring af kvinder og piger i udlandet

Folketinget pålægger regeringen hurtigst muligt at fremsætte nødvendige lovforslag, således at det ved særlov gøres strafbart for personer

med fast ophold i Danmark at medvirke til rituelle omskæringer af kvinder og piger, selv hvis dette udføres i udlandet.

Bemærkninger til forslaget

Rituelle omskæringer af piger er en kulturel tradition, som er mere end 3000 år gammel. Den er ikke religiøst betinget, men et levni fra faraoernes tid i Egypten. Omskæringer er specielt udbredt i en lang række afrikanske lande samt nogle enkelte på Den Arabiske Halvø samt i Asien. Man anslår, at ca. 130 millioner kvinder verden over er omskåret, og at ca. 2 millioner kvinder hvert år omskæres.

Der er mange forskellige forklaringer på, at kvinder omskæres. I Somalia og Sudan er det bl.a. et skønhedsideal. Der er rundt om i Afrika fejlagtige forestillinger om, at omskæring fremmer fertiliteten, og der er fejlagtige forestillinger om, at man med omskæringen fjerner mandlige træk ved pigen.

Der er en udbredt forestilling om, at omskæringen er en religiøs (islamisk) pligt. Men traditionen med omskæring er langt ældre end islam, og i mange muslimske lande er begrebet helt ukendt. Der er således tale om en kulturel tradition. I mange lande er omskæring nærmest en forudsætning for, at kvinderne kan blive gift, og det betragtes som skamfuldt, hvis forældre ikke lader deres datter omskære.

I store dele af Etiopien foretages indgrebet, når pigerne er blot 8 dage gamle, mens det i 80 pct. af alle tilfælde i verden foretages, når barnet er mellem 5 og 10 år. Nogle steder foregår omskæringen som et indvielsesritual for pigen til den voksne kvindes rolle.

I Danmark bor der eksempelvis ca. 17.000 personer fra Somalia, og der er ca. 3.000 piger med somaliske rødder under 10 år. Der er således tale om en temmelig stor gruppe unge piger, der er i fare for at blive udsat for omskæring.

I Danmark er det strafbart efter straffelovens § 245 at foretage omskæring. Og det er ligeledes strafbart at sende piger til udlandet for at få foretaget indgrebet, såfremt det også er ulovligt i det land, hvor indgrebet udføres. Foretages indgrebet i et land uden forbud mod omskæring, kan det på baggrund af princippet om dobbelt strafbarhed ikke straffes i Danmark, jf. straffelovens § 7.

Lande, hvor der er tradition for omskæring, har ikke lovgivning imod denne form for lemlæstelse, og der-

for er det nemt for forældre fra disse lande at sende deres barn til hjemlandet for at blive omskåret. Omskæring foretages ofte af traditionelle fødselshjælpere eller af ældre kvinder fra familien. Det foregår ofte med et barberblad, med urene knive eller med glasskår. Og ofte bliver indgrebet foretaget under en omskærelsesceremoni på flere piger med samme redskab. Hvert år omkommer mange kvinder i Afrika som følge af de uforsvarlige forhold, som omskæringen foregår under.

Omskårne kvinder har store problemer – også i lang tid efter indgrebets foretagelse. De lever ofte med pinefuldt vandladning, store smerter ved menstruation, underlivssmerter, kronisk underlivsbetændelse, komplikationer i forbindelse med graviditet og fødsel samt ikke mindst voldsomme psykiske problemer.

Kvinderne er ofte isolerede med deres problemer, og dermed bliver mange af deres fysiske problemer ikke behandlet. Det er en udbredt forestilling blandt omskårne kvinder, at deres smerter er en naturlig del af »det at være kvinde«. Dermed sætter de ikke symptomerne i forbindelse med selve omskæringen. Endvidere er det uhørt, at en kvinde ønsker reoperation, fordi kvinden derved risikerer udstødelse af familien og de sociale fællesskaber.

En ung pige, som er blevet omskåret, oplever pludselig store omvæltninger i sit liv, som kan være socialt katastrofale. Pludselig kan hun ikke længere dyrke sport som før, og almindelig aktivitet som eksempelvis at cykle kan være umuliggjort. Da pigen ikke kan fortælle om årsagen til sine problemer, risikerer hun at blive mødt med manglende forståelse fra omgivelserne. Skulle pigen forelske sig i en dansk mand, kan hun have enormt vanskeligt ved at fortælle, at hun ser anderledes ud end andre piger.

Forslaget skal virke som en særlov, der ophæver kravet om dobbelt strafbarhed i netop denne type forbrydelser. Ud over at indføre muligheden for at straffe medvirken til omskæring, skal loven virke som en yderligere understregning af det uacceptable ved denne tradition.

En særlov på dette område er ikke ukendt i Norden, da Sverige har vedtaget en særlov i 1999. Den går helt

enkelt ud på, at princippet om dobbelt strafbarhed fraviges i netop denne type sager. Norge har med virkning fra 1996 vedtaget en tilsvarende lov. Forslaget i Sverige blev til i et ønske om at efterleve FN's børnekonvention i videst muligt omfang. Børnekonventionens artikel 24, stk. 3, pålægger nationerne at tage alle effektive og passende initiativer til at afskaffe traditioner og ritualer, som er skadelige for børns helbred. Ligeledes har WHO i 1994 vedtaget en resolution, som fordømmer kvindelig omskæring, og som tilskynder medlemslandene til at gå aktivt ind for udryddelse af omskæring.

Dette lovforslag vil i lighed med den svenske lovgivning på området være et klart signal om, at børn

skal anerkendes med deres egen værdighed og individualitet. Dermed vil dette lovforslag ikke blot være en efterlevelse af børnekonventionens artikel 24, men en generel efterlevelse af de grundlæggende principper i børnekonventionen.

Et lignende lovforslag blev stillet i 1997 (L 65 1996-97), hvor det blev forkastet. Baggrunden for forkastelsen var manglende viden om problemets omfang, ikke mindst manglende viden om antallet af lande, hvor omskæring er tilladt. Denne viden er tilgængelig i dag, og da problemet har et ganske betydeligt omfang, er lovforslaget i dag mere relevant end nogen sinde.

Skriftlig fremsættelse

Jette Bergenholz Baurup (S):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om sikring af strafbarhed i forbindelse med omskæring af kvinder og piger i udlandet.

(Beslutningsforslag nr. B 35).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.